

امپراتوری

(تبارشناسی جهانی شدن)

ویرایش دوم ترجمه با بازبینی اساسی

انتونیو نگری - مایکل هارت

ترجمه رضوانجف زاده

قصیده سرا

۶۶۹۷۲۸۷۰

امپراتوری

(تبارشناسی جهانی شدن)

آنتونیو نگری - مایکل هارت

ترجمه رضا نجف‌زاده

طرح جلد: محسن سعیدی

چاپ چهارم: ۱۳۹۹

تعداد: ۵۰۰ نسخه

کتاب: ۸-۹۳-۸۶۱۸-۹۶۴-۹۷۸

چاپ محفوظ است.

قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

پست الکترونیک: ghasidehsara@gmail.com

سرشناسه	هارت، مایکل
عنوان و نام پدیدآور	Hart, Michael H امپراتوری: (تبارشناسی جهانی شدن) / آنتونیو نگری، مایکل هارت [اصحاح: مایکل هارت، آنتونیو نگری]؛ ترجمه رضا نجف‌زاده.
وضعیت ویراست	ویراست ۲
مشخصات نشر	تهران: قصیده سرا؛ ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	۶۴۰ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵
فروست	جامعه‌شناسی؛ ۳.
شابک	978-964-8618-93-8
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	عنوان اصلی: Empire, 2000
یادداشت	ویراست قبلی: قصیده سرا، ۱۳۸۴ (۴۶۱ ص.)
یادداشت	چاپ دوم. واژه‌نامه. کتابنامه. نمایه.
عنوان دیگر	(تبارشناسی جهانی شدن).
موضوع	امپریالیسم
شناسه افزوده	نگری، آنتونیو، ۱۹۳۳ - م. نویسنده همکار
شناسه افزوده	Negri, Antonio
شناسه افزوده	نجف‌زاده، رضا، ۱۳۵۶ - مترجم.
رده‌بندی کنگره	۸ الف ۲ هـ / JC ۳۵۹
رده‌بندی دیویی	۳۲۵/۳۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۴۶۴۶۶

فهرست

۹	پیشگفتار مترجم برای چاپ اول
۲۲	پیشگفتار مترجم برای ویرایش دوم
۲۴	سیاسگزاری
۲۵	قدمه
۳۵	بخش اول - ساختن مان سیاسی دوره حاضر
۳۷	۱-۱. نظم بهانی
۳۸	سرمایه مل
۴۴	قانون اساسی امپراتوری
۵۰	مدل اقتدار امپراتوری
۵۶	ارزش‌های جهانشمول
۶۱	۱-۲. تولید زیستی و اساس
۶۲	زیست قدرت در جامعه مکتبی
۶۷	تولید زندگی
۷۲	شرکت‌ها و ارتباطات
۷۸	مداخله
۸۳	امتیازات ویژه سلطنتی
۸۸	۱-۳. بدیل‌هایی درون امپراتوری
۹۳	درام هستی‌شناختی امرتاریخی
۹۷	امتناع‌های «بین‌الملل»
۱۰۳	موش کور و مار
۱۱۱	عقاب دو سر
۱۱۵	مانیفست سیاسی
۱۱۹	بخش دوم - گذرهای حاکمیت
۱۲۱	۲-۱. دو اروپا، دو مدرنیته

۱۲۳	گستره انقلابی درون بودگی
۱۲۷	مدرنیته به مثابه بحران
۱۳۲	دستگاه استعلایی
۱۳۸	حاکمیت مدرن
۱۴۳	ماشین حاکمیت
۱۴۷	انسان‌گرایی پس از مرگ انسان
۱۵۰	۲.۲- حاکمیت دولت - ملت
۱۵۰	تولّد ملت
۱۵۵	ملت و بحران مدرنیته
۱۶۰	مردم ملت
۱۶۵	ملت رایی تابع
۱۷۰	تألیتارسم دولت - ملت
۱۷۶	۲.۳- دیالکتیک حاکمیت استعماری
۱۷۸	وحدت و کثرت بشریت
۱۸۵	بحران برده‌داری و معمار
۱۸۹	تولید دیگربودگی
۱۹۳	دیالکتیک استعمار
۱۹۷	بومرنگ دیگربودگی
۲۰۱	هدیه سمنی آزادی ملی
۲۰۳	سرایت
۲۰۷	۲.۴- نشانه‌های گذر
۲۱۰	سیاست تفاوت
۲۱۵	آزادسازی چندتبارگی‌ها، یا فراسوی دوتایی‌ها استعماری
۲۱۹	بنیادگرایی و/یا پسامدرنیسم
۲۲۴	ایدئولوژی بازار جهانی
۲۲۹	کمسیون‌های حقیقت
۲۳۱	فقیران
۲۳۵	۲.۵- قدرت شبکه‌ای: حاکمیت ایالات متحده و امپراتوری جدید
۲۳۶	انقلاب امریکا و مدل دوروم
۲۴۰	امپراتوری وسیع
۲۴۵	مرزهای باز
۲۵۱	انسداد فضای امپراتوری
۲۵۶	امپریالیسم امریکایی

۲۶۰	فراسوی جنگ سرد
۲۶۵	۲.۶- حاکمیت امپراتوریایی
۲۶۹	دیگر «بیرونی» در کار نیست
۲۷۴	نژادپرستی امپراتوریایی
۲۸۱	درباره زایش و زوال سوپرکتیو
۲۸۴	دستورات سه گانه امپراتوری
۲۸۹	از بحران تا فساد
۲۹۱	طرد
۲۹۵	میان پرده: ضد امپراتوری
۲۹۶	یک اتحادیه بزرگ!
۳۰۰	نامکان بهره کشی
۳۰۲	مخالف بودن: کوچگری، فرار، خروج
۳۰۸	برنامه های جدید
۳۱۳	بخش سوم: تدریس تولید
۳۱۵	۳.۱- محله های امپریالیسم
۳۱۶	نیاز به یک بیرون
۳۲۰	درونی کردن بیرون
۳۲۵	برابرسازی و انحلال
۳۲۸	از امپریالیسم تا امپراتوری
۳۳۲	حلقه های مفقوده سرمایه
۳۳۵	چرخه ها
۳۳۸	۳.۲- حکومت پذیری انضباطی
۳۴۰	نیودلی برای جهان
۳۴۴	استعمارزدایی، مرکززدایی و انضباط
۳۴۹	درون و بیرون مدرنیته
۳۵۲	به سوی یک پارادایم جهانی جدید
۳۵۵	انحلال واقعی و بازار جهانی
۳۵۷	انباشت های اولیه
۳۶۲	۳.۳- مقاومت، بحران، دگرگونی
۳۶۳	دو، سه، بسیار ویتنام ها
۳۶۷	واکنش سرمایه دارانه به بحران
۳۷۴	بوم شناسی سرمایه

۳۷۸	حمله به رژیم انضباطی
۳۸۳	درد احتضار انضباط شورویایی
۳۸۷	۳.۴- پسامدرنیزاسیون یا اطلاعاتی کردن تولید
۳۸۹	توهم توسعه
۳۹۲	اطلاعاتی سازی
۳۹۸	جامعه شناسی کار غیرمادی
۴۰۵	تولید شبکه ای
۴۰۹	زرگراههای اطلاعات
۴۱۳	اشتراکی ها
۴۱۷	۳.۵- قانون اساسی مختلط
۴۱۸	رفتی نه ها بر زمین حکومت می کنند
۴۲۴	هرمون اساسی جهانی
۴۳۰	پولیس و حکومت امپراتوریایی
۴۳۴	قانون اساسی چندباره
۴۳۷	مبارزه بر ستون اساسی
۴۴۰	نمایش قانون اساسی
۴۴۴	۳.۶- حاکمیت سرمایه داری یا اارء - معء کنترلی جهانی
۴۵۳	یک جهان هموار
۴۵۹	قطعه قطعه سازی های جدید
۴۶۲	دستگاه اجرایی امپراتوری
۴۶۸	سلطء امپراتوریایی
۴۷۴	پایان دولت بزرگ
۴۷۷	بخش چهارم - افول و سقوط امپراتوری
۴۷۹	۴.۱- مجازیت ها
۴۸۰	خارج از سنجش (امر سنجش ناپذیر)
۴۸۳	فراسوی سنجش (امر مجازی)
۴۸۷	انگل
۴۹۰	کوچگری و آمیزش نژادی
۴۹۴	عقل عمومی و زیست قدرت
۵۰۲	۴.۲- پیدایش و فساد
۵۰۳	ظهور و سقوط (ماکیاولی)
۵۰۷	پایان اروپا (ویتگنشتاین)

پیشگفتار مترجم برای چاپ اول

برای انقلابیون، جهان همواره آماده‌گی لازم
برای انقلاب را دارد.

ماکس مورکهایمر

۱

آنتونیو (تونی) گری، متولد ۱۹۳۳ در ایتالیا و استاد سابق فلسفه سیاسی در دانشگاه پاریس، در انشائه پادوای^۱ رم است، و مایکل هارت، متولد ۱۹۶۰، دارای دکترای ادبیات تطبیقی از دانشگاه واشنگتن در سیاتل و استاد برنامه ادبیات دانشگاه دوک^۲ در داکهام است. نگرى چهره اصلی چپ انقلابی ایتالیا در دهه ۱۹۷۰ بود که به *autonomi* یا مارکسیست‌های مستقل^۳ معروف شدند. این جریان فکری مخالف حکمرانی حزب کمونیست رسمی بود. نگرى در سال ۱۹۸۳ به اتهام مشارکت در فعالیت‌های سیاسی ضد دولت محکوم به زندان شد و به فرانسه گریخت. وی در آنجا در دانشگاه پاریس هشت^۴ فلسفه سیاسی تدریس کرد و مجله یادداشت‌های فرار^۵ منتشر ساخت. در سال ۱۹۹۷ میان دالما و برلوسکونی مباحثی بر سر اصلاح قانون اساسی مطرح بود. تبعیدیان امیدوار بودند که شرایط سیاسی ایتالیا بهتر شود نگرى امید اینکه با تحولات موعود، محکومان و زندانیان بازمانده از دوران ناز آرم - روف به «سال‌های سرب»^۶ عفو شوند، داوطلبانه به ایتالیا بازگشت. اما چنین نشد و وی پس از دستگیری روانه زندان شد. ده‌ها سال پیش از او، زندان‌های ایتالیا آنتونیوگرامشی روشنفکری از نسل دیگر را در خود جای داده بود. محکومیت

1. Padua

2. Duke

3. Autonomist Marxists

4. Paris VIII

5. *Escape Notes*

6. years of lead

نگری در روز ۲۵ آوریل ۲۰۰۳ به پایان رسیده است و اکنون به طور مستقل، تحقیقات خود را ادامه می‌دهد.

۲

طی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، دوگرایش عمده بر چپ رادیکال ایتالیا حاکم بود: *Operai* یا «کارگر گرایان» اولیه که بر مبارزات کارخانه‌ای پروتاریای صنعتی تأکید داشتند؛ ۲ - *autonomia* که جنبش اجتماعی بزرگ نو مارکسیست‌های ایتالیا به شمار می‌رود. ماریو ترونتی و رانیرو پانزیری متعلق به طیف نخست هستند. ترونتی به دلایل سیاسی از نظریه پردازان *autonomia* که عمده‌ترین انزاس‌ها بر او جدا شد. این جریان گسترده را «مارکسیست‌های مستقل» می‌نامند.

مارکسیسم مستقل از دل مبارزات کارگران، دانشجویان و حرکت‌های فمینیستی ایتالیا، طی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ سربرآورد و به دست روشنفکران رادیکالی چون ماریو ترونتی و رانیرو پانزیری، سرژیو بولونا، ماریو روزا دلاکوستا، فرانسیس برادی و آنتونیو نگری صورت‌بندی شد. چپ نو ایتالیا نیز از اقدامات ضدخرابکاری دولت علیه بریگادای سرخ در سال ۱۹۷۹ بی‌نصیب نماند و مارکسیسم مستقل آسیب شدیدی دید.

با این حال محدودیت‌های سیاسی، این جریان را نابود نکرد و تحولات ایجادشده در نظام جهانی زمینه مناسبی برای سربلند کردن دوره آن فراهم آورده است. با ورود به نظام جدید تولید و انباشت، یا آنکه به نوردیسم، پساصنعت‌گرایی یا اطلاعاتی شدن تولید نامیده می‌شود، اندیشمندانی وابسته به این جریان نیز در تحلیل وضعیت نو سهم شدند. طی دهه‌های اخیر این گروه از چپ‌های رادیکال، به ویژه تونی نگری، تمایل شدیدی به تبیین دستگاه اطلاعاتی و شبکه قدرت جهانی پیدا کرده‌اند. کار نگری اهمیت قابل توجهی در جنبش‌های چپ پسمادرن دارد. زیرا وی در حال حاضر یکی از چندین قطب روشنفکری مارکسیست است که تکنولوژی پیشرفته را فقط عامل ایجاد فرصت‌هایی برای استحکام سرمایه‌داری نمی‌داند، بلکه در آن لوازم برهم زدن

معادلات قدرت را نیز می‌جوید. آنچه تحلیل‌های نگری را حائز اهمیت می‌سازد، چشم‌اندازی است که برای مطالعه صورت‌های نوین دانش و ارتباط گشوده است. وی دانش و ارتباط را ابزارهای سلطه سرمایه‌داری می‌داند، اما در عین حال آنها را منابع بالقوه گسترش مبارزات در سراسر جهان نیز به شمار می‌آورد. اینجاست که نگری با خوانشی ابتکاری و پویا از مارکس وارد عرصه می‌شود. این خوانش هم از رویکردهای مارکسیستی و هم از تحلیل‌گران عمده جنبش‌های نوین اجتماعی و فرهنگ پسامدرن بهره می‌گیرد.

۳

نگری و امثال میلز و فرکو در خصوص تحلیل زیست قدرت^۱ و سیاست خُرد^۲ است و در سال‌های اقامت خود در پاریس با متفکر پسا ساختارگرایی ضدروان‌پزشکی و دیسگرگتاری، نیز ارتباط داشته است. همکاری این دو به انتشار کتاب کمونیتایی^۳ در سال ۱۹۹۰ (۱۳۶۹) انجامید.

کتاب مارکس فراسوی مارکس: در سبایی درباره گروندریسه (۱۹۸۲) را می‌توان نشانگر موضع فلسفی و سیاسی نگری در میان متفکران برجسته اندیشه سیاسی دهه‌های پایانی قرن بیستم دانست. در این کتاب نگری دو دسته از متفکران پسامدرن را اینچنین تحلیل می‌کند: نخست، مکاتب جبرگرایی بودریار که تمام کشمکش‌های اجتماعی را فروغلتیده در «گوانتسم»^۴ و نمودگی^۵ و دستکاری اطلاعاتی^۶ می‌داند. جریان دیگر چهره شاخص آن‌ها است، تنوع و تکثری را که بر اثر اشاعه دانش اطلاعاتی ایجاد شده است می‌سازد. نظر نگری هر دو رویکرد چشم‌اندازهای مهمی درباره محوریت ارتباطات در عصر «انحلال واقعی»^۷ به دست می‌دهند، اما نمی‌توانند حق مطلب را ادا کنند. افق‌های به عمق فزاینده کالایی‌شدن کامپیوتری واکنش نشان می‌دهد، اما به طرز بدیستی امکان مقاومت را نادیده می‌گیرد؛ دو می‌نیروی کارگران اجتماعی‌شده را در ارتباطات ناهمگون و دموکراتیک تشخیص می‌دهد، اما مسئله بهره‌کشی و

1. bio-power

2. micro-politics

3. simulacrum

4. informational manipulation

5. real subsumption

کنترل سرمایه‌داری را در محاق قرار می‌دهد. تنها زمانی که این دو رویکرد نگاه متعادل و برابری به جوانب مختلف این فرایند دو سویه سرکوب و مقاومت داشته باشند، یک ایستار مناسب می‌تواند ظهور کند.

نگری در مارکس فراسوی مارکس نظریه کشمکش‌های طبقاتی در جهان پسامدرن را بررسی می‌کند و هم‌صدا با دلوز تضاد مولکولی شده^۱ و ارتباطی خنثی سرمایه‌داری را مطرح می‌سازد. با این حال، تکیه نگری بر اهداف جهانشمول و مسترقی، او را در کنار یورگن هابرماس، مخالف مدرن «پسامدرن» قرار می‌دهد. وقتی نگری میان اطلاعات سلطه‌جو^۲ و ارتباط طغیان‌گر^۳ تفکرات قائل می‌شود، به نظریه کنش ارتباطی هابرماس نزدیک می‌شود که از یک «وضعیت آرمانی گفتار»، فارغ از نابرابری‌های قدرت و مهارت، به منزل معرفی این تغییر اجتماعی‌رهای بخش پشتیبانی می‌کند. در نگاه هابرماس اقتصاد کار، به ارج از داوری چنین احکامی باقی می‌ماند و تابع منطق ابزاری‌ای هستند که «امپراتور» انتخاب‌ناپذیر آن عقلانی کردن سرمایه‌داری است. نتیجه چنین استدلالی دفاع از یک سیاست اجتماعی دموکراتیک محض است که هدفش حفاظت از عرصه «جهان زیست» در برابر تجاوزات «سیستم» است، اما در عین حال از هرگونه چالش بنیادین علیه سلطه سرمایه‌داری بر فعالیت اقتصادی اجتناب می‌کند. اما به نظر می‌رسد عقیده نگری غیر از این باشد. به گفته نگری، ظهور پدیده «کارخانه بدون دیوار»^۴ «بدون کار را از زندگی غیرممکن می‌سازد و افزایش توجه روشنفکران به «کنش ارتباطی» حاکی از بی‌توجهی به مفهوم «اجتماعی شدن تولید»^۵ است. تضاد میان منطق ابزاری و منطق ارتباطی در کشمکش میان حکمرانی سرمایه‌داری و کار جمعی تبلور می‌شود و افق «وضعیت آرمانی گفتار» تنها از رهگذر پروژه کاملاً شکوفا شده می‌تواند غنی و فربه شود. هدف نهایی این پروژه همچنان براندازی سرمایه است. در اینجا برخی وجوه مارکسیستی اندیشه نگری متجلی می‌شود؛ تأکید بر حوزه تولید و البته انقلاب — مفهومی که امروز همه از آن وحشت دارند.

1. moluculized conflict

2. dominative information

3. insurgent communication

4. without wall factory

5. socialization of production